

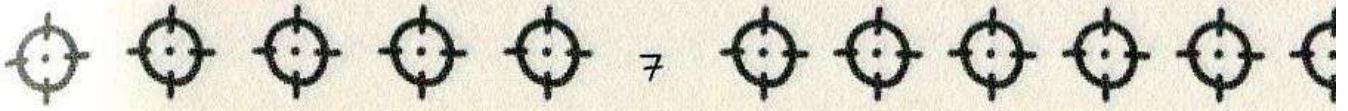
ЛЮДИ ВСЕРЕДИНІ

Щоб читачі не плутали імен альтер-особистостей Біллі Міллігана з іншими людьми з його історії, я писатиму їх з малої літери. Нижче наводяться описи їхньої зовнішності, записані з їхніх слів.

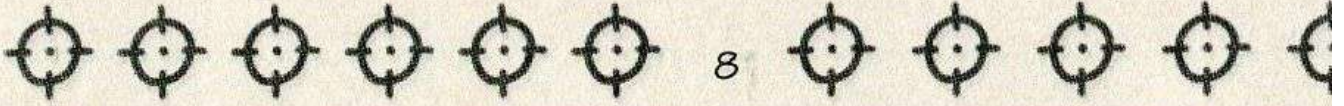
Десятка

Першою йде десятка домінантних особистостей, які були відомі психіатрам, юристам, поліції та журналістам на момент першого засідання суду у справі згвалтування в кінці 1970-х років.

1. Вільям Стенлі Мілліган («Біллі» або «Біллі-М»), 27 років. Першоджерело, або ядро. Пізніше називатиметься «множинний Біллі». Школу не закінчив. Зріст 182 см, вага 86 кг. Очі блакитні. Брюнет.
2. артур, 22 роки. Англієць. Раціональний, беземоційний. Говорить з британським акцентом. Самостійно вивчає фізику, хімію та медицину. Це ним написані листи арабською мовою автору. Непохитний консерватор. Вважає себе капіталістом. Відвертий атеїст. Саме він першим здогадався про існування інших особистостей. Домінує над ними в умовах безпеки: вирішує, хто з «родини» має право контролювати свідомість (тобто «виходити на сцену»). Носить круглі окуляри.
3. рейджен вадасковинич, 23 роки. Хранитель ненависті. Ім'я «рейджен» походить від англійського «rage» + «again», тобто «знов злість». Говорить з помітним слов'янським

- акцентом. Читає, пише та говорить сербохорватською. Володіє зброєю, майстер з карате, завдяки здатності контролювати потік адреналіну — надзвичайно сильний. Атеїст і комуніст. Його роль — захисник. За небезпечних обставин він перебирає на себе контроль над свідомістю. Його асоціюють з наркотиками та злочинністю, і він визнає схильність до злочинних дій і насильства. Важить 95 кг. Має величезні руки, чорне волосся та довгі висячі вуса. Дальтонік, тому робить лише чорно-білі замальовки.
4. аллен, 18 років. Шахрай і маніпулятор. Найчастіше має справу з маргіналами. Агностик. Живе за принципом «бери від життя найкраще». Грає на барабанах і пише портрети. Єдиний правша та єдиний курець серед інших особистостей. Має хороші стосунки з матір'ю Біллі. На зріст такий самий, як і Вільям, але важить менше (75 кг). Зачісує волосся на проділ праворуч.
 5. томмі, 16 років. Майстер-утікач. Часто його плутають з алленом. Найчастіше поводить себе войовниче та антисоціально. Грає на саксофоні та розуміється в електроніці. Малює пейзажі. Має русяве волосся й бурштинові очі.
 6. денні, 14 років. Налякана особистість. Боїться людей, особливо чоловіків, бо одного разу його примусили копати собі могилу, у якій потім поховали живцем. денні малює лише натюрморти. Має світле волосся до плечей і блакитні очі. Невисокий на зріст, худорлявий.
 7. девід, 8 років. Хранитель болю, емпат. Він приймає всі страждання замість інших особистостей. Незважаючи на чуйність і чутливість, не вміє утримувати увагу. Майже завжди схвильований, не розуміє, що відбувається. Має темне коричнево-руде волосся та блакитні очі. Невисокого зросту.
 8. крістін, 3 роки. «Дитина для кутка» — вона у шкільні роки стояла в кутку замість інших. Розумна дівчинка, англійка, вміє читати та писати друкованими літерами,

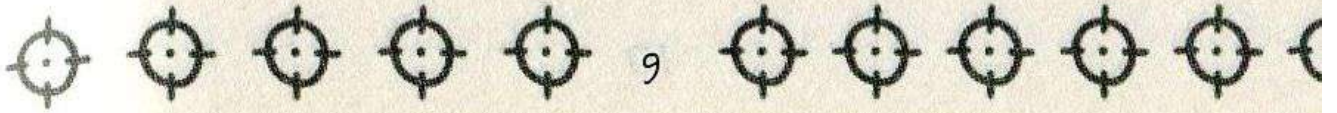
хоча і страждає на дислексію. Любить малювати квіти й метеликів або ж розмальовувати їх. Має світле волосся до плечей і блакитні очі.

9. крістофер, 13 років. Брат крістін. Говорить з британським акцентом. Слухняний, але дещо неспокійний. Грає на губній гармоніці. Має світло-коричневе волосся, як у крістін, але коротше.
10. адалана, 19 років. Лесбійка. Сором'язлива, інтровертка. Пише вірші, вміє готувати, доглядає за домівкою. Має довге густе волосся. Карі очі іноді некеровано тремтять від ністагму — «зіниці танцюють». Єдина особистість, яка може забажати, щоб інший зійшов зі «сцени».

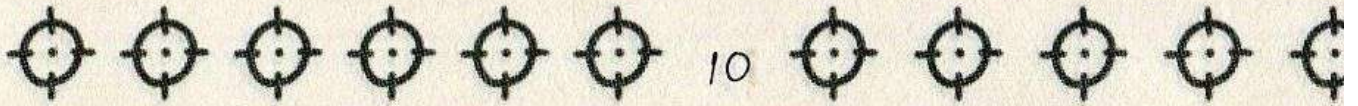
Небажані

Особистості, відсторонені артуром через їхні небажані риси характеру. Їх виявив доктор Девід Кол під час перебування Біллі у Афінському центрі психічного здоров'я.

11. філіп, 20 років. Бандит. Говорить з помітним бруклінським акцентом. Багато лається. Скоїв кілька незначних злочинів. Одна з жертв чула, як він називав себе «філ», — саме це й дало натяк поліції та журналістам на існування понад десяти особистостей. Має кучеряве каштанове волосся, горіхові очі й гачкуватий ніс.
12. кевін, 20 років. Складає плани. Дрібний злочинець — спланував пограбування аптеки. Любить писати. Має біляве волосся й зелені очі. Після того як особисто повстав проти садистів-наглядачів у Державній лікарні Ліми, позбувся статусу «небажаного».
13. волтер, 22 роки. Австралієць. Носить вуса. Хвалиться, що він — мисливець на велику здобич. Має чудову орієнтацію в просторі, завдяки чому його часто використовують для пошуку. Приховує власні емоції. Ексцентричний.

14. ейпріл, 19 років. Стерво. Говорить з бостонським акцентом. Її переслідують нав'язливі думки про диявольську помсту вітчиму Чалмеру. Інші особистості вважають її божевільною. Уміє шити та допомагає по господарству. Має чорне волосся й карі очі.
15. семюель, 18 років. «Заблуканий жид». Іудей за віросповіданням. Єдиний з усіх особистостей вірить у Бога. Скульптор і різьбяр по дереву. Має бороду, чорне кучеряве волосся та карі очі.
16. марк, 16 років. Робоча конячка. Виконує за всіх нудну роботу. Не виявляє ініціативи. Не робить нічого, поки йому не накажуть. Якщо нічого робити — просто сидить і дивиться в стіну. Його називають «зомбі».
17. стів, 21 рік. Невгамовний дурисвіт — висміює всіх навколо і пародіює їх. Егоїст. Не визнає діагнозу множинної особистості. Через його жарти та знущання інші часто потрапляють у скрутне становище.
18. лі, 20 років. Комік, жартівник, клоун. Через його витівки у в'язниці та лікарнях виникають бійки, а інші потім опиняються в ізоляторах. Не думає про майбутнє чи наслідки своїх дій. Має темно-коричневе волосся й горіхові очі.
19. джейсон, 13 років. «Клапан тиску». Його істерики та вибухи роздратування часто призводять до покарань. Він забирає в інших погані спогади, що спричинює амнезію.
20. роберт (боббі), 17 років. Мрійник, постійно фантазує про пригоди й подорожі. Його фантазії дещо покращують світ для інших. Амбіцій та інтелектуальних захоплень не має.
21. шон, 4 роки. Глухий, через це його вважають розумово відсталим. Полюбляє дзижчати — ці звуки створюють приємну вібрацію в голові.
22. мартін, 19 років. Сноб. Показушний зарозумілець з Нью-Йорка. Любить хизуватись і вихвалитися. Хочє все мати, але не хоче нічого для цього робити. Має світле волосся й сірі очі.

23. тімоті (тіммі), 15 років. Працював у квітковому магазині, де до нього чіплявся гомосексуаліст. Це його налякало, і він утік у власний світ.

Учитель

Двадцять три альтер-его в одному, 27 років. Це він навчив інших особистостей усього, що вони знають. Розумний, делікатний, має хороше почуття гумору. Каже про себе: «Я — увесь Біллі, усі разом», а інших називає «андроїди, яких я створив». Учитель пам'ятає майже всі події, і саме завдяки його співпраці ця книжка стала можливою.

ПРОЛОГ: ОСОБИСТОСТІ БІЛЛІ МІЛЛІГАНА

(1)

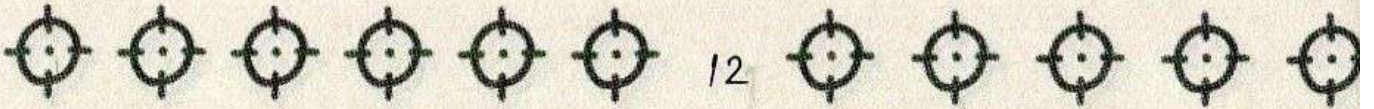
Протягом останніх двох тижнів жовтня 1977 року в районі студентського містечка Державного університету Огайо трьох жінок за схожих обставин під погрозою пістолета примусили сісти у свої ж авто й виїхати за місто, де згвалтували. Менш як за 40 годин після третього випадку детективи поліції вже зачитували 22-річному Вільяму Стенлі Міллігану його права. Арешт «університетського гвалтівника» був неабияким успіхом для поліцейського відділку Колумбуса.

Один з обвинувачів, що вихвалявся перемогою в усіх справах про згвалтування, казав: «Це дріб'язкова справа. У нас блискучі докази. Відбитки пальців, свідчення жертв, описи зовнішності — усе. У захисників жодних шансів». Однак Гері Швейкерт та Джуді Стівенсон, молоді державні захисники, звернули увагу на дивну поведінку свого підзахисного. У перший день Швейкерт зустрівся з переляканим юнаком, який просив жінку-адвоката, бо він боїться чоловіків (тоді Гері повернувся в офіс, зазирнув у кабінет Джуді й вигукнув: «Агов, угадай, хто хоче з тобою познайомитися?»). А от під час другої зустрічі Мілліган поводився, як досвідчений пройдисвіт.

Пізніше Джуді Стівенсон розповідала, що вона побачила в тій камері хлопця з дитячим обличчям, який намагався вбити себе, б'ючись головою об стіну. І він аж ніяк не був схожий на хулігана у трансі.

Державні захисники звернулися до судді Джея Флаверза із запитом про проведення психіатричного обстеження

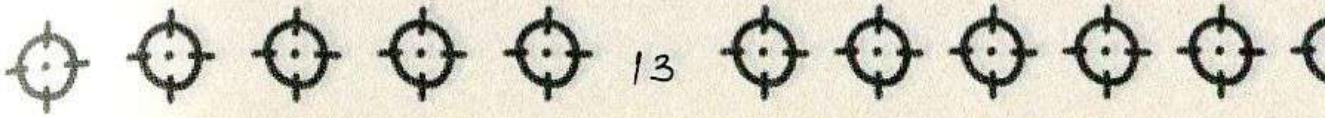
[Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Міллігана. Вони запідозрили, що їхній клієнт страждає на шизофренію, у зв'язку із чим не може бути притягненим до відповідальності. Суддя Флаверз направив запит у Південно-Західний державний центр психічного здоров'я в Колумбусі, штат Огайо. Там обстеження доручили психологу Дороті Тернер, яка швидко зрозуміла, що має справу із синдромом множинної особистості (СМО). Вона познайомилася та поговорила з девідом (восьми-з-чимось-річним хлопчиком), який виходив «назовні», щоб прийняти страждання та битися головою об стіну. Він і розповів їй секрет про те, що перший «Біллі» (тобто особистість-ядро) спить усередині, бо артур (англієць) і рейджен (югослав) бояться, що він може накласти на себе руки, коли прокинеться.

Тернер читала про СМО, але на практиці з ним не стикалася, тому й зателефонувала своїй колезі доктору Стеллі Керолін (угорського походження) і попросила допомогти з діагнозом. Щоб жодним чином не вплинути на її висновки, Тернер лише повідомила, що арештований хлопець поскаржився на «провали в пам'яті» протягом усього життя. На основі цього факту й записів про випадки гарячки в дитинстві у його медичній картці Тернер спершу вирішила, що «провали» насправді були нападами епілепсії. Керолін також ще до зустрічі з підсудним припустила, що в нього можуть бути пошкодження мозку та епілепсія, але дивна усмішка на обличчі Тернер її спантеличила.

У оглядовій кімнаті у в'язниці Тернер познайомила колегу з денні, томмі, алленом і рейдженом. З кожним новим знайомством щелепа Керолін падала дедалі нижче й так і не повернулася на місце до кінця сеансу. Вона була приголомшена — особливо коли вийшов рейджен зі своїм виразним слов'янським акцентом та після кількох фраз сказав, що в усій в'язниці лише вона говорить як треба, без акценту. Пізніше Стелла Керолін дізналася, що рейджена варто боятися, але він все одно подобався їй більше за інших.

З того самого дня вона жодного разу не сумнівалася, що у Міллігана справді синдром множинної особистості.

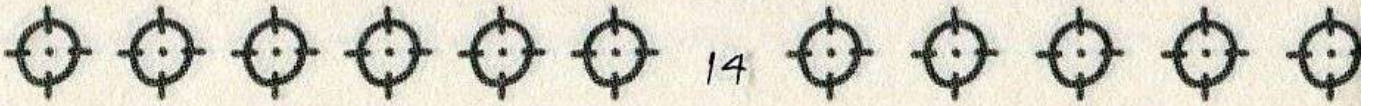
Згодом Керолін пояснила, що вже працювала з кількома пацієнтами зі СМО: «Якщо ви один раз відчуєте, як це — бути у присутності такої людини, — ви потім ні з чим це не сплутаєте. Це дуже сильне враження. Можна помітити переключення особистостей пацієнта — побачити цю зміну. Зрозуміти власну реакцію. Це двоїсте відчуття — одночасно емпатія і співчуття — але дуже сильне. У мене воно виникло відразу, щойно я побачила Біллі Міллігана».

Коли колега підтвердила думку щодо множинної особистості, Тернер відразу зателефонувала Джуді Стівенсон, заявивши: «Я не маю права з тобою про це говорити, але якщо ти ще не читала книжку «Сивіла» — купи і прочитай».

Кілька днів по тому черговий у в'язниці зателефонував Гері Швейкарту додому: «Ви ніколи не повірите, що тут коїться з вашим клієнтом, — повідомив хлопець. — Він кулаком розбив унітаз у камері й уламком порізав собі зап'ястя».

Щоб запобігти майбутнім спробам накласти на себе руки, шериф наказав одягти на Міллігана гамівну сорочку. За якийсь час у камеру прийшов лікар, щоб перевірити стан Міллігана. Йому довелося покликати офіцера для підтвердження побаченого: той виліз з гамівної сорочки і спав, уместивши на неї голову, як на подушку.

Психолог Тернер запросила Джуді Стівенсон познайомитися з деякими особистостями Міллігана. артур зі своєю бездоганною британською вимовою розповів їй, як посередництвом уяви допомагав молодшим збагнути суть втраченого часу. Він пояснив, що під час перебування в реальному світі особистість стоїть «на сцені» — а значить, у цей момент саме вона контролює свідомість. Усі інші в цей час можуть стежити за нею або спати десь поруч чи в тіні.

Стівенсон познайомилася з майстром-утікачем томмі, трирічною крістін (вона була першим альтер-его); з денні — підлітком, якого катував і гвалтував вітчм Чалмер; а також із алленом, балакучим шахраєм.

Протягом кількох наступних днів Стівенсон дізналася, що в безпечних умовах артур контролює, хто може виходити на сцену. Але в небезпечних місцях — як наприклад зараз у в'язниці, — домінує рейджен, а тому тут він вирішує, кому виходити в реальний світ. Це рейджен, сильний, як десятеро чоловіків, хранитель ненависті й захисник усієї внутрішньої родини, розбив унітаз.

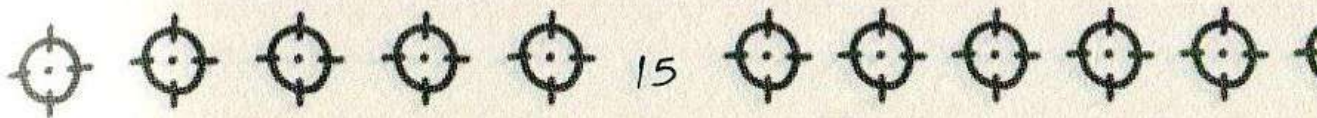
Джуді запросила Гері Швейкарта познайомитися з особистостями Міллігана. Спершу він поставився до цього скептично, але особиста зустріч його переконала. Він був вражений і вирішив, що єдине, що можна зробити, — це просити суддю про повну психіатричну оцінку Міллігана на момент скоєння злочину та визначення його здатності відповідати перед судом.

(2)

Захищаючи Біллі, Швейкерт і Стівенсон наштовхнулися на дві перешкоди: відділ УДЗ Огайо¹ та Державна клініка Ліми для душевнохворих злочинців.

Оскільки зі свого покарання за пограбування Мілліган відбув лише два роки з п'ятнадцяти та вийшов за УДЗ, Джон Шумейкер, голова відповідального за звільнення відділу, вимагав негайно повернути його у в'язницю через порушення умов звільнення. Гері Швейкерт знав, як важко буде захищати психічно нестабільного підсудного у такій складній справі дистанційно, тому переконав суддю Флаверза не дозволяти повторно заарештовувати Міллігана, аж поки

¹ Відділ умовно-дострокового звільнення. (Тут і далі прим. перекл.)

він перебуває під юрисдикцією Франклінського суду (у Колумбусі) і за нього відповідає Департамент психічного здоров'я Огайо.

Також було непросто перевести Біллі в місцеву клініку в Колумбусі. У штаті Огайо таких підсудних зазвичай відправляли у Державну клініку Ліми, де робили досудову психіатричну експертизу та, якщо це можливо, проводили відповідне лікування, щоб підсудний був у змозі відповідати перед судом. На жаль, майже всі юристи й лікарі знали, що гірше за Ліму лікарні в Огайо немає.

Швейкарт і Стівенсон переконали суддю в тому, що Біллі там не виживе і що очевидна унікальність його випадку потребує втручання спеціалістів та особливого лікування. Суддя Флаверз задовольнив їхнє прохання й перевів Міллігана у приватну лікарню Гардінга в Колумбусі. Відомий консервативний психіатр доктор Джордж Гардінг неупереджено ставився до випадків множинної особистості. Він погодився прийняти Міллігана у свою клініку та представити висновки в суді.

Протягом наступних шести місяців доктор Гардінг вів активну роботу, консультуючись зі знавцями СМО з усієї країни — особливо з доктором Корнелією Вілбур (це вона лікувала широковідому зі ЗМІ Сивілу). З її допомогою Гардінгу вдалося віднайти десятьох особистостей Біллі, враховуючи самого Біллі-ядро, про які згодом дізналося суспільство. Він також познайомив усіх особистостей між собою, що сприяло розвитку стану «спільної свідомості».

12 вересня 1978 року після семи місяців роботи з Мілліганом доктор Гардінг подав судді Флаверзу звіт на дев'ять сторінок, у якому описав медичну, соціальну й психіатричну історію Міллігана:

«Пацієнт повідомляє, що мати й діти страждали від садистської поведінки містера [Чалмера] Міллігана, а також від сексуальних наруг, що

Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>